

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-592848-IV/08/MM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, *23 lutego 2008 r.*

Pan
Prof. Maciej Nowicki
Minister Środowiska

Szanowny Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich analizując napływające do niego wnioski obywateli dostrzegł problem braku przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w odniesieniu do niektórych inwestycji realizowanych na terenach miejskich.

Otóż zgodnie z pkt 10 lit. b aneksu II dyrektywy Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U.UE L z dnia 5 lipca 1985 r. ze zm.; dalej: dyrektywa EIA), do przedsięwzięć infrastrukturalnych, które mogą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko (tzw. II grupa) zaliczono „urban development projects”, czyli „przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach miejskich, włączając budownictwo centrów handlowych i parkingów”. W związku z powyższym, tego typu przedsięwzięcia powinny zostać, zgodnie z krajowym porządkiem prawnym, poddane procedurze kwalifikacji (screeningu), w wyniku której zostanie wskazany obowiązek albo brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Zgodnie z brzmieniem art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 r. Nr 199, poz. 1227; dalej: ustawa ocenowa), przez ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko - należy rozumieć postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, obejmujące

w szczególności: weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanych wymaganych ustawą opinii i uzgodnień, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Ze względu na ogólny charakter pkt 10 lit. b aneksu II dyrektywy EIA, to do prawodawcy krajowego należało jego transponowanie w odpowiedniej postaci i odpowiednim stopniu uszczegółowienia przy zapewnieniu, że cele dyrektywy EIA będą spełniane i żadne przedsięwzięcie, które może znacząco oddziaływać na środowisko nie uniknie oceny oddziaływania na środowisko. Lista przedsięwzięć zaliczonych do tzw. I i II grupy znajduje się w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004 r. Nr 257, por. 2573 ze zm.).

Stosownie do treści § 3 ust. 1 pkt 52 lit b i pkt 53 tego rozporządzenia, do przedsięwzięć z tzw. grupy II (podlegającej screeningowi), a więc dla których sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być wymagane, należą zespoły zabudowy usługowej na terenie o powierzchni nie mniejszej niż 2 ha, centra handlowe i usługowe o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha lub o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż 1 ha, wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz garaże lub parkingi samochodowe, lub zespoły parkingów, dla nie mniej niż 100 samochodów ciężarowych lub 300 samochodów osobowych.

W opublikowanym w czerwcu 2008 r. przez Komisję Europejską na jej stronach internetowych dokumencie „Interpretacja definicji niektórych kategorii projektów z aneksu I i II dyrektywy EIA” dokonano niewiążącej wykładni m.in. przedmiotowego pkt 10 lit. b dyrektywy. Jako przykładowe przedsięwzięcia podlegające pod ten punkt wymieniono m.in. budownictwo mieszkaniowe, szpitale, uniwersytety, stadiony sportowe, kina, teatry oraz wszystkie inne obiekty kubaturowe o podobnej charakterystyce, do których można przypisać cechy: „miejski” i „infrastrukturalny”.

---

¹ http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/interpretation_eia.pdf

Komisja Europejska podkreśla ponadto, że przesądzające znaczenie ma „miejski charakter” danego przedsięwzięcia, a nie jego lokalizacja, co skutkuje zakwalifikowaniem do tej kategorii również tego typu obiektów leżących formalnie poza obszarami miejskimi.

Należy zauważyć, że w wymienionym rozporządzeniu krajowym nie wyszczególniono typów przedsięwzięć, o których mowa w cytowanym wyżej dokumencie Komisji Europejskiej. Obecnie nie ma więc wyraźnych podstaw prawnych w prawie krajowym do przeprowadzania screeningu dla wszystkich planowanych inwestycji, które można byłoby zaliczyć do przedsięwzięć o charakterze miejskim, ale które nie znajdują się w ww. rozporządzeniu.

Podkreślenia wymaga, że nowa ustawa ocenowa nie zmieniła sytuacji w opisanym zakresie, gdyż zgodnie z jej art. 173, dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U. 2008 r. Nr 25, poz.150 ze zm.), tj. rozporządzenie, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, ale nie później niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy ocenowej.

Dopiero wydane przez Radę Ministrów nowe rozporządzenie w sprawie kwalifikowania przedsięwzięć na podstawie art. 60 ustawy ocenowej, transponując w pełni aneksy I i II do dyrektywy, rozwiąże definitywnie opisywany powyżej problem.

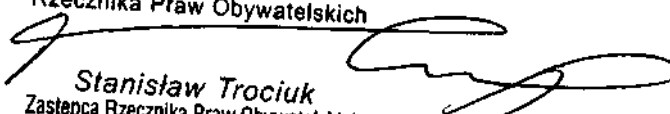
W przypadku bowiem planowanych przedsięwzięć infrastrukturalnych o charakterze miejskim związanych z wykonywaniem robót budowlanych, kluczową kwestią jest rozstrzygnięcie, czy projekt ten wchodzi w zakres aneksu II dyrektywy, co będzie miało decydujące znaczenie dla konieczności przeprowadzenia odpowiedniej procedury administracyjnej oraz będzie determinowało wymogi w zakresie potrzebnej dokumentacji dotyczącej ochrony środowiska.

Opisana sytuacja stanowi dla inwestorów, a w szczególności potencjalnych beneficjentów środków pochodzących z Unii Europejskiej, stan niepewności prawnej co do prawidłowości i legalności przygotowywanych przez nich inwestycji. Uniemożliwia również zainteresowanemu społeczeństwu wzięcie udziału w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz złożenie uwag i wniosków pod adresem planowanej inwestycji. Wskazane argumenty, w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich

stanowią o pilnej potrzebie wydania nowych przepisów wykonawczych, mimo obowiązywania dotychczasowego rozporządzenia Rady Ministrów.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w tej sprawie. W szczególności, czy w najbliższym czasie planowane jest wydanie nowego rozporządzenia w celu precyzyjnego transponowania wspólnotowych przepisów ochrony środowiska w przedmiocie ocen oddziaływania na środowisko do krajowego porządku prawnego.

Z przedmiotem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich